

Bruksela, 5 listopada 2024 r.
(OR. en)

14849/24

TELECOM 304
FIN 941
CYBER 289

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	14365/24
Dotyczy:	Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 08/2024 pt. „Unijne ambicje w dziedzinie sztucznej inteligencji – Podstawą sukcesu będą wzmocnione zarządzanie i lepiej ukierunkowane inwestycje na większą skalę” – Konkluzje Rady (5 listopada 2024 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 08/2024 pt. „Unijne ambicje w dziedzinie sztucznej inteligencji – Podstawą sukcesu będą wzmocnione zarządzanie i lepiej ukierunkowane inwestycje na większą skalę”, w wersji zatwierdzonej na posiedzeniu Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych, które odbyło się 5 listopada 2024 r.

KONKLUZJE RADY

**w sprawie sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 08/2024
pt.**

„Unijne ambicje w dziedzinie sztucznej inteligencji – Podstawą sukcesu będą wzmocnione zarządzanie i lepiej ukierunkowane inwestycje na większą skalę”

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC

- komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Skoordynowany plan w sprawie sztucznej inteligencji”¹,
- komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. „Promowanie europejskiego podejścia do sztucznej inteligencji”², a w szczególności cel, jakim jest uczynienie UE światowej klasy centrum AI, przy jednoczesnym zapewnieniu, że AI jest ukierunkowana na człowieka i wiarygodna,
- komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wspierania przedsiębiorstw typu start-up i innowacji w obszarze godnej zaufania sztucznej inteligencji³,
- konkluzje Rady w sprawie większej waloryzacji wiedzy jako narzędzia służącego odpornemu i konkurencyjnemu przemysłowi oraz autonomii strategicznej w otwartej gospodarce w Europie⁴,

1. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1730108039160&uri=CELEX%3A52018DC0795>

2. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-PL/TXT/?from=PL&uri=CELEX%3A52021DC0205&qid=1730108157478>

3. eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024DC0028

4. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10182-2024-INIT/pl/pdf>

1. Z ZADOWOLENIEM ODNOTOWUJE sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 08/2024 pt. „Unijne ambicje w dziedzinie sztucznej inteligencji – Podstawą sukcesu będą wzmocnione zarządzanie i lepiej ukierunkowane inwestycje na większą skalę” i towarzyszące mu szczegółowe odpowiedzi Komisji.
2. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI, że zakres kontroli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego obejmuje okres rozpoczynający się w 2018 r. i kończący się w 2022 r. w odniesieniu do polityk wspierania badań naukowych i innowacji w dziedzinie AI i w 2023 r. w odniesieniu do inicjatyw regulacyjnych oraz że kontrola ta koncentrowała się na ocenie skuteczności następujących działań Komisji:
 - koordynacja działań w ramach unijnych planów w sprawie AI (z lat 2018 i 2021), w tym inicjatyw regulacyjnych, których celem było pobudzenie unijnych inwestycji w dane i godną zaufania AI;
 - wdrożenie działań finansowanych ze środków unijnych mających przyspieszyć wprowadzanie i zwiększanie skali innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji w wyniku przyjęcia unijnego planu w sprawie AI z 2018 r.;
 - wdrażanie sfinansowanych przez UE badań naukowych i innowacji w zakresie AI w latach 2014–2022 (w ramach programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”).
3. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI uwagi zawarte w sprawozdaniu, a w szczególności:
 - że prace nad unijnymi ramami koordynacji i regulacji inwestycji UE w sztuczną inteligencję nadal trwają, a przeprowadzona przez Komisję koordynacja z państwami członkowskimi działań odnośnie do tych ram oraz ich ocena miała ograniczone skutki;
 - że trwa wdrażanie wskazanych czynników wspomagających innowacje w dziedzinie AI; oraz
 - że Komisja zwiększyła finansowanie na rzecz badań naukowych i innowacji w dziedzinie AI, ale nie dysponuje skutecznymi ramami monitorowania wyników.
4. W uzupełnieniu uwag zawartych w sprawozdaniu UWAŻA, że wpływ systemów AI na środowisko, jak również obliczenia wielkiej skali i możliwe rozwiązania służące zwiększeniu efektywności energetycznej, a także zapewnienie niezawodnego łańcucha dostaw sprzętu to ważne czynniki, które należy również uwzględnić w polityce w zakresie AI.

5. W związku z rosnącą rolą AI w społeczeństwie i gospodarkach ZGADZA SIĘ z wnioskiem Trybunału, że UE musi zwiększyć skalę inwestycji w AI i ułatwić dostęp do infrastruktury cyfrowej, aby być podmiotem konkurencyjnym w skali światowej, który ma globalny wpływ, odgrywać wiodącą rolę w rozwijaniu i wdrażaniu AI, wspierać talenty i móc utworzyć ekosystem doskonałości i zaufania. **PODKREŚLA**, że zwiększenie skali inwestycji można by przeprowadzić w obecnych wieloletnich ramach finansowych (WRF), a w kolejnych WRF, bez uprzedzania wyniku odnośnych negocjacji, można by nadać priorytet bardziej znaczącemu zwiększeniu skali tych inwestycji.

6. PRZYPOMINA, że ze względu na zakres i ramy czasowe sprawozdania, nie można było w nim uwzględnić najnowszych zmian w unijnych ramach regulacyjnych i ramach zarządzania AI, takich jak:

- decyzja Komisji w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu ds. Sztucznej Inteligencji;
- zmiana rozporządzenia Rady (UE) nr 2021/1173 z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali i uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/1488, dająca podstawę dla fabryk sztucznej inteligencji; oraz
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828.

ZWRACA SIĘ więc do Trybunału o monitorowanie realizacji zaleceń zawartych w sprawozdaniu, z uwzględnieniem tych nowych inicjatyw.

7. PRZYPOMINA, że przy wdrażaniu tych ram regulacyjnych i ram zarządzania oraz tworzeniu odpowiednich zharmonizowanych standardów trzeba będzie dołożyć szczególnych starań w celu zapewnienia, by instrumenty te pobudzały innowacje, a także wspierały rozwijanie i przyjmowanie konkurencyjnych i wiarygodnych rozwiązań opartych na AI w Unii.

8. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wysiłki podejmowane przez Komisję, by przyznawać finansowanie na rzecz ekosystemu AI za pośrednictwem programów w zakresie badań naukowych i innowacji oraz programów cyfrowych, w szczególności:

- programu „Cyfrowa Europa”, w szczególności dotacji na ośrodki testowo-doświadczalne w dziedzinie AI, europejską platformę „Sztuczna inteligencja na żądanie” i europejskie centra innowacji cyfrowych;
- programów ramowych w dziedzinie badań naukowych i innowacji, tj. „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”, w szczególności w kontekście stowarzyszenia ADRA, europejskiego partnerstwa w dziedzinie AI, danych i robotyki, jednego z europejskich partnerstw w ramach klastra 4 („Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna”) w programie „Horyzont Europa”, a także inwestycji finansowanych przez Europejską Radę ds. Innowacji (EIC);
- konsorcjów na rzecz europejskiej infrastruktury cyfrowej (EDIC), w szczególności Sojuszu na potrzeby technologii językowych (ALT-EDIC) i CitiVERSE EDIC;
- Wspólnego Przedsięwzięcia EuroHPC; oraz
- inicjatywy „GenAI4EU”.

DOSTRZEGA już istniejące synergie między instrumentami wymienionymi w kontekście programów „Cyfrowa Europa” i „Horyzont Europa” oraz APELUJE o zwiększenie synergii między istniejącymi programami finansowania i o ich konsolidację, poprzez doprecyzowanie ich zakresu i stopnia komplementarności, zwłaszcza w odniesieniu do MŚP i przedsiębiorstw angażujących się w działania związane z AI i cyfryzacją. UZNAJE znaczenie ciągłych wysiłków na rzecz uproszczenia i promowania istniejących możliwości finansowania, czyniąc je bardziej dostępnymi i widocznymi dla MŚP i innych podmiotów angażujących się w działania związane z AI i cyfryzacją.

9. ZGADZA SIĘ, że cele inwestycyjne określone w 2018 r. nie mogą już służyć jako punkt odniesienia i ZWRACA SIĘ do Komisji, by wraz z państwami członkowskimi określiła dobrze uzasadnione i nieulegające dezaktualizacji cele inwestycyjne, które uwzględniają obecny krajobraz inwestycyjny i potrzeby państw członkowskich. W związku z tym WZYWA do przeglądu skoordynowanego planu w sprawie sztucznej inteligencji (2021 r.), aby zapewnić dostosowanie do najnowszych osiągnięć technologicznych i ram regulacyjnych, biorąc przy tym pod uwagę, że ustalanie nakazowych krajowych celów inwestycyjnych może zniekształcić krajobraz inwestycyjny ze względu na powielanie badań naukowych i inwestycji w pewnych dziedzinach i doprowadzić do nierównego i nieuzasadnionego podziału zasobów. W tym kontekście Z ZADOWOLENIEM ODNOTOWUJE, że Komisja zamierza przyjąć ambitną „strategię w sprawie zastosowania AI”, w której nadaje się priorytet wdrażaniu i upowszechnianiu technologii AI.
10. PODZIELA ZDANIE Trybunału, że ścisła współpraca i współdziałanie z państwami członkowskimi i organizacjami międzynarodowymi, aby zmaksymalizować wpływ inwestycji na szczeblu unijnym i krajowym, przy jednoczesnym wykorzystaniu synergii, to jeden z kluczowych elementów umożliwiających UE zajęcie pozycji światowego lidera w dziedzinie AI i pełnienie roli punktu odniesienia w zakresie zarządzania AI; ZWRACA SIĘ do Komisji o zintensyfikowanie regularnej wymiany informacji z Radą i jej odpowiednimi organami przygotowawczymi w celu wsparcia strategicznego zaangażowania UE na forach międzynarodowych i współpracy UE z partnerami.
11. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE wysiłki Komisji na rzecz opracowania nowych ram monitorowania w celu śledzenia postępów we wdrażaniu krajowych strategii w zakresie AI, oceny inwestycji sektora publicznego i prywatnego w AI i uzyskiwania informacji na temat upowszechnienia AI w UE. ZACHĘCA Komisję do dalszego ulepszenia kontaktów z państwami członkowskimi za pośrednictwem Urzędu ds. AI i Rady ds. AI z myślą o wspieraniu szerszej wymiany informacji.
12. ZGADZA SIĘ, że środki o charakterze nieustawodawczym, które promują sprawną wymianę danych na dużą skalę, przy jednoczesnym poszanowaniu wysokich standardów prywatności i bezpieczeństwa, są niezbędne do pobudzenia rozwoju europejskiego ekosystemu AI i PODKREŚLA, że ogromne znaczenie w tym zakresie ma opracowanie dobrych praktyk i umożliwienie zawierania umów o zasięgu sektorowym.

13. UZNAJE, że zalecenie Trybunału dotyczące oceny potrzeby utworzenia ukierunkowanego programu finansowania w celu zwiększenia dostępności i skali unijnego wsparcia kapitałowego na rzecz MŚP ma umożliwić innowacje i stymulować udzielanie dostępu do kapitału na rynku europejskim, ale UWAŻA, że takie ukierunkowane programy mogą być mało elastyczne i potencjalnie pokrywać się z innymi programami oraz mogą nie odzwierciedlać szczególnych ani doraźnych priorytetów. ZAZNACZA, że mobilizacja inwestycji prywatnych mogłaby stanowić alternatywę dla ustanowienia ukierunkowanego programu finansowania w odpowiedzi na potrzebę większego unijnego wsparcia kapitałowego na rzecz MŚP. PODKREŚLA jak ważne jest zapewnienie, by mechanizmy finansowania były przejrzyste, zorientowane na rynek i zgodne z zasadą doskonałości.
14. PRZYPOMINA, że dostęp do finansowania i kapitału, danych i innych zasobów potrzebnych do opracowania konkurencyjnych rozwiązań opartych na AI (takich jak przetwarzanie danych lub chmura obliczeniowa) w dalszym ciągu jest poważnym wyzwaniem, w obliczu którego kluczowe znaczenie będzie miała zdolność UE do proponowania skoordynowanych rozwiązań na dużą skalę uwzględniających szczególne potrzeby MŚP. Rada AKCENTUJE zatem znaczenie zalecenia dotyczącego ułatwienia MŚP dostępu do zaplecza na potrzeby AI i ZWRACA SIĘ do Komisji, by ta dążyła do zapewnienia funkcjonowania infrastruktury sprzyjającej innowacjom w dziedzinie AI w skoordynowany sposób poprzez wyznaczenie europejskich centrów innowacji cyfrowych jako punktów dostępu dla MŚP do innych środków wsparcia w zakresie AI, tworzenie dalszych synergii dzięki korzystaniu z pakietu środków na rzecz przedsiębiorstw typu start-up oraz innowacji w dziedzinie AI oraz ułatwianie dostępu do fabryk sztucznej inteligencji, a także poprzez poprawę dostępności odpowiedniej wiedzy fachowej, tak by umożliwić MŚP pełne korzystanie z udostępnionych im zasobów, takich jak obliczenia superkomputerowe.
15. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI zalecenie, zgodnie z którym wzywa się do opracowania ram ściślejszego monitorowania obejmujących oznaczanie wsparcia finansowego na rzecz rozwoju i upowszechnienia sztucznej inteligencji w UE. PRZYPOMINA, że porozumienie międzyinstytucjonalne, przyjęte równoległe z rozporządzeniem w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, określa priorytety, w świetle których należy monitorować wydatki z budżetu UE, i w związku z tym PODKREŚLA, że należy dołożyć większych starań, by skutecznie wykorzystywać i komercjalizować wyniki projektów, zamiast zwiększać obciążenia beneficjentów w zakresie monitorowania.

16. Rozumiejąc, że AI może zwiększyć konkurencyjność Europy, jeżeli wyniki projektów w zakresie badań naukowych i innowacji będą komercjalizowane lub wykorzystywane bezpośrednio lub pośrednio, PODZIELA zdanie Trybunału, że należy określić wymierne wartości docelowe i wskaźniki, UWAŻA jednak, że należy je starannie opracować, bez uszczerbku dla ogólnego celu projektów, tak by nie nakładać dodatkowych obciążeń na beneficjentów, państwa członkowskie i podmioty realizujące. Mając to na uwadze, Rada ZWRACA SIĘ do Komisji o dokonanie przeglądu istniejących kluczowych wskaźników efektywności z myślą o ocenie potrzeby wprowadzenia wartości docelowych dotyczących AI, a także o zbadanie możliwości dalszego usprawnienia monitorowania wdrożenia i skuteczności projektów w kontekście kolejnych WRF, z uwzględnieniem istniejących przepisów prawa przewidzianych w odnośnych regulacjach programowych.
17. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w sprawozdaniu ZWRACA SIĘ do Komisji o zwiększenie wsparcia w celu ułatwienia upowszechnienia na rynku i tworzenia wartości odnośnie do wyników projektów w zakresie badań naukowych i innowacji na szczeblu globalnym, w szczególności poprzez:
- dalsze rozwijanie usług wsparcia i tworzenia sieci kontaktów na rzecz właścicieli wyników;
 - przekształcenie platformy wyników programu „Horyzont” w pełni rozwinięte narzędzie rynkowe, które stanie się punktem kompleksowej obsługi służącym wspieraniu zwiększania wartości i wykorzystania projektów w zakresie badań naukowych i innowacji finansowanych z tego programu ramowego, powiązany – o ile będzie to przydatne – z europejską chmurą dla otwartej nauki jako sieć możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych i nadających się do ponownego wykorzystania danych i powiązanych usług na potrzeby nauki;
 - zapewnienie – zgodnie z poziomem gotowości technologicznej projektu, przygotowaniem beneficjentów i celami projektu – by beneficjenci projektu ubiegali się o odpowiednie usługi wspierające rozpowszechnianie, wykorzystanie i komercjalizację wyników badań naukowych i korzystali z tych usług w bardziej efektywny sposób; oraz
 - przeprowadzanie ankiet po udzieleniu dotacji – w szczególności w odniesieniu do projektów w zakresie badań naukowych i innowacji mających na celu upowszechnienie na rynku i tworzenie wartości – aby uzyskać więcej informacji na temat wyników bieżących lub przerwanych działań w zakresie wykorzystania i zwiększenia wartości oraz aby ewentualnie uruchomić działania wspierające.
18. ZWRACA SIĘ do Komisji o podjęcie działań następczych w związku ze sprawozdaniem Trybunału i o informowanie Rady o postępach we wdrażaniu zawartych w nim zaleceń w oparciu o odpowiednie cele i wskaźniki wykonania.